

A Magyarországi Szociális Szakemberek Képzéséért Egyesület javaslata a szociális és gyermekjóléti szakemberek alkalmazási feltételeinek módosításához

A szociális szakemberek felsőoktatási rendszerben szervezett képzése több mint húszéves múltra tekint vissza. Ez idő alatt a képzőhelyek megközelítőleg 24 ezer fő diplomás szociális szakembert bocsátottak ki, megalapozva a szociális -, gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerek megfelelő szakemberekkel való ellátását. **Tapasztalataink szerint azonban - a képzési területen 2001 és 2007 között tapasztalt relatív túlképzés ellenére - sem javult lényegesen az alkalmazási területeken a szakemberek szakképzettségi aránya, melynek egyik fontos oka az alkalmazási feltételeket előíró jogszabályi feltételek területre vonatkozó engedő szabályozásában keresendő.**

Megjegyzendő, hogy e szabályozási gyakorlatnak a kilencvenes évek elején a szakma és a szolgáltatások fejlődését és a rendelkezésre álló képzett munkaerőt is figyelembe véve volt alapja. Húsz év távlatában elérkezett az idő arra, hogy a szociális szakmában a szabályozási keretek elősegítsék a szakma professzionalizációját, színvonalának fejlődését.

A hatályos jogrend szerint a szociális szolgáltatásokban alkalmazható szakemberekkel kapcsolatos előírásokat, a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet, a gyermekvédelmi szakemberek esetében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV. 30) NM rendelet szabályozza.

Egyesületünk javaslata a hatályos jogszabályok vonatkozásában

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000 (I.7.) SZCSM rendelet személyi hatályra vonatkozó és záró rendelkezései tartalmazzák a szakképesítési előírások alóli mentesség szabályait. Ezen rendelkezések teszik lehetővé, hogy szociális szakképzettséget igénylő munkakörökben szakképzettséggel nem rendelkezők kerüljenek, illetve huzamosabb ideig benn maradjanak.

A rendelet szerint:

6. § (1) *Az ellátásban részesülő személyekkel közvetlenül foglalkozó, személyes gondoskodást végző személyek*

a) legalább ötven százalékának szakképzettnek kell lennie alapszolgáltatás esetén – a nappali ellátás kivétel,

b) legalább nyolcvan százalékának szakképzettnek kell lennie nappali ellátás és bentlakásos intézményi ellátás esetén.

(2) A személyes gondoskodás egyes formáinak szakmai létszámnormáit a 2. számú melléklet tartalmazza.

Elnök

(3) A (2) bekezdés szerinti szakmai létszámnorma – a szolgáltatások biztosítása érdekében – a szociális intézményben kötelezően alkalmazandó legkisebb létszámot jelenti.

(4) A gazdasági, pénzügyi feladatok ellátására a 2. számú mellékletben megállapított létszám ajánló jellegű.

(5) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben foglalkoztatottaknak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimumelőírásait a 3. számú melléklet tartalmazza. A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól – ide nem értve a vezető beosztású, megbízású vagy munkakörű személyeket – a munkáltatói jogkör gyakorlója határozott időre, de legfeljebb öt évre felmentést adhat, ha

a) a munkakört betölteni kívánó személy a képesítés megszerzése érdekében már oktatásban vesz részt, vagy

b) az adott munkakör betöltésére nem áll rendelkezésre a képesítési előírásoknak megfelelő személy, és a munkakört betölteni kívánó személy vállalja a szükséges képesítés megszerzését.

(...)

113. § (1) Szakképzettnek kell tekinteni azon személyt – függetlenül attól, hogy 2010. december 31-én szociális intézménynél, szolgáltatónál van-e foglalkoztatva –, aki

a) a 2010. december 31-én hatályos 3. számú melléklet szerinti felsőfokú végzettséggel rendelkezik, vagy

b) a 2010. december 31-én hatályos 3. számú melléklet szerinti és az Országos Képzési Jegyzékről szóló 7/1993. (XII. 30.) MüM rendeletben, az Országos Képzési Jegyzékről szóló 37/2003. (XII. 27.) OM rendeletben vagy az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 1/2006. (II. 17.) OM rendeletben meghatározott képesítéssel rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek kivételével a 2010. december 31-én szociális intézménynél, szolgáltatónál a 2010. december 31-én hatályos 2. számú melléklet szerinti szakmai létszámnormák keretében foglalkoztatott személyt jogviszonya fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni, ha a 2010. december 31-én hatályos 3. számú melléklet alapján szakképzettnek minősül.

(3) Amennyiben a (2) bekezdés szerinti személy 2010. december 31-ét követően szociális intézménynél, szolgáltatónál szakmai létszámnormába tartozó új jogviszonyt létesít, az új jogviszonya tekintetében is szakképzettnek kell tekinteni azzal, hogy az új jogviszony létrejöttétől számított 10 éven belül köteles a 3. számú mellékletnek a tanulmányok megkezdésekor hatályos előírásai szerinti képesítést megszerezni. E kötelezettség alól mentesül az a személy, akinek az új jogviszony létrejöttékor legfeljebb tíz év van hátra a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig.

114. § (1)

(2) A munkáltatói jogkör gyakorlója a 3. számú melléklet szerinti képesítési előírások alól felmentést adhat annak az intézménnyel közalkalmazotti vagy munkaviszonyban lévő személynek, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt e rendelet hatálybalépésétől számított tíz éven belül éri el.

(3) Az e rendelet hatálybalépésekor már működő intézményekkel közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló személyt közalkalmazotti jogviszonyának, illetve munkaviszonyának fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni akkor is, ha a 3. számú mellékletben meghatározott szakirányú szakképzettséggel nem rendelkezik, de szakképzettsége megfelel

Elnök

a) az e rendelet hatálybalépését megelőző napon hatályban lévő rendeletben előírt képesítési előírásoknak, vagy

b) az e rendelet 3. számú mellékletében szakirányú szakképzettség hiányában előírt képesítési előírásoknak
és a rendelet hatálybalépésekor a vezető beosztást vagy a képzéshez kötött munkakört betölti.

A rendelet 6.§. 1. bek. a) pontja az alábbi szerint módosuljon:

(1) Az ellátásban részesülő személyekkel közvetlenül foglalkozó, személyes gondoskodást végző személyek

a) legalább **nyolcvan** százalékának szakképzettnek kell lennie

A rendelet 6.§. 5 bek. b). pontját javasoljuk törölni:

(5) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézményben foglalkoztatottnak az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési minimumelőírásait a 3. számú melléklet tartalmazza. A munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírások alól – ide nem értve a vezető beosztású, megbízású vagy munkakörű személyeket – a munkáltatói jogkör gyakorlója határozott időre, de legfeljebb öt évre felmentést adhat, ha

a) a munkakört betölteni kívánó személy a képzés megszerzése érdekében már oktatásban vesz részt.

b) az adott munkakör betöltésére nem áll rendelkezésre a képesítési előírásoknak megfelelő személy, és a munkakört betölteni kívánó személy vállalja a szükséges képzés megszerzését.

A rendelet záró rendelkezései 113 és 114 § -ait javasoljuk törölni.

Tekintettel a szakképesítési rendszer változásaira, valamint a felsőoktatási rendszer átalakulására¹, mindenképpen szükségesnek tartjuk a rendelet **3. sz. mellékletének** felülvizsgálatát. A feladat mindenképpen széles szakma- és ágazatközi egyeztetést igényel, melyben Egyesületünk aktív részt kíván vállalni a képzések képviselőjében, és ez irányú javaslatát a közeljövőben megteszi.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV. 30) NM rendelet ide vonatkozó rendelkezései:

157. § (1)

(2) A munkaviszonya vagy közalkalmazotti jogviszonya fennállásáig szakképzettnek kell tekinteni azt a személyt is, aki a 2. számú mellékletben meghatározott szakirányú szakképzettséggel nem rendelkezik, de megfelel a 2. számú mellékletben egyébként előírt képesítési előírásoknak és

a) a rendelet hatálybalépésekor a vezető beosztást, vagy a munkakört betölti, illetve

b) a vezető beosztásba vagy a munkakörbe

---

¹ Bologna folyamat hatásai, Felsőoktatási és szakképzési törvény módosulásai

Elnök

*ba) városban 2000. december 31-ig,
bb) községben 2002. december 1-jéig
megbízást, illetve kinevezést nyer.*

(3) A (2) bekezdésben meghatározott határidőt követően csak az a személy kaphat megbízást, illetve nyerhet kinevezést a 2. számú melléklet szerinti vezetői beosztásba vagy munkakörbe, aki szakirányú szakképzettséggel rendelkezik. A (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelő, a határozott időre szóló vezetői megbízás lejártát követően, megszakítás nélkül újabb vezetői megbízást elnyerő személyt szakképzettnek kell tekinteni.

(4) A munkáltatói jogkör gyakorlója az e rendelet 2. számú melléklete szerinti képesítési előírások alól felmentést annak – az intézménnyel a rendelet hatálybalépésekor közalkalmazotti jogviszonyban vagy munkaviszonyban álló – személynek adhat, aki öregségi nyugdíjkorhatárát a rendelet hatálybalépésétől számított 10 éven belül tölti be, továbbá annak a nevelőszülőnek, aki az adott szakterületen – nevelőszülőként – legalább 10 éve képesítés nélkül végzett munkát. A képesítési előírások alól felmentés adható az SOS gyermekfaluban legalább 10 éve SOS anyaként foglalkoztatott személynek is.

Az Egyesület javaslata a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet módosításához:

A rendelet 157.§.-ában foglalt szabályok a jövőben is irányadónak tekinthetők, hiszen a fent említett kizárási szabályokat megfelelően tartalmazzák.

Tekintettel a szakképesítési rendszer változásaira, valamint a felsőoktatási rendszer átalakulására², mindenképpen szükségesnek tartjuk a rendelet **2. sz. mellékletének** felülvizsgálatát. A feladat mindenképpen széles szakma- és ágazatközi egyeztetést igényel, melyben **Egyesületünk aktív részt kíván vállalni a képzések képviselőjében, és ez irányú javaslatait a közeljövőben megteszi.**

Nyíregyháza, 2012. június 22.

Patyán László
Elnök

---

² Bologna folyamat hatásai, Felsőoktatási és szakképzési törvény módosulásai